

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานนะ มันมีคนมาถามปัญหาเยอะมาก สรุปแล้วเขาบอกเลยนะ เพราะเขาได้ฟังเทศน์หลวงตา ถ้าเขาไม่ได้ฟังเทศน์หลวงตา เขาไม่เชื่อหรือกว่ามรรค ผล นิพพานมี ก็ว่ามันหมดกาลหมดสมัยไป แต่เพราะเขาได้ฟังเทศน์หลวงตา เขาถึงเชื่อว่ามีมรรค ผล นิพพานมี แล้วเขาเริ่มมาปฏิบัติใจ

แล้วเมื่อวานมาถามปัญหา ถามปัญหาที่ตอบไปเรื่อยๆ จนกว่าจะจบ แล้วมาสรุปกันตรงนี้ใจ บอกว่านี่เมื่อก่อนถ้าไม่ได้ฟังเทศน์หลวงตานั้นก็หมดกาลหมดสมัยแล้ว ไม่มีหรือ มรรค ผล นิพพาน ไม่มี แต่เพราะได้ฟังเทศน์อันนั้นมันทำให้ปรับทัศนคติ ถ้าไม่ได้ปรับทัศนคติ เป้าหมายเห็นไหม เป้าหมายของชาวพุทธ นี่เราบอกว่าหมดกาลหมดเวลา

แม้แต่หลวงตาท่านพูดนะ ท่านเรียนเป็นมหา พอเรียนเป็นมหา เริ่มต้นอยากไปสวรรค์ อ่านพระไตรปิฎกแล้วอยากไปสวรรค์ พออยากไปสวรรค์ พออ่านถึงนิพพานแล้วอยากไปนิพพาน แต่นี่คำว่าหากก็แปลบาลีได้ เข้าใจในเรื่องทฤษฎีทั้งหมด แต่ถ้ามีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ปลดเปลื้องความสงสัยว่านิพพานยังมีอยู่ เราจะถวายเป็นชีวิตกับองค์นั้นใจ แล้วไปถามหลวงปู่มัน เห็นไหม หลวงปู่มันชี้ทางให้ถึงสละชีวิตเลย สละชีวิตเพื่อปฏิบัติ

พอสละชีวิตปฏิบัติ นี่ใจทัศนคติ ถ้ามีความตั้งใจ มีเจตนา มีเป้าหมาย เราทำกันโดยไม่มีเป้าหมาย ทำด้วยความแฉ่งแฉ้ว ทำด้วยความล่งเลสงสัย ทำต่างๆ เราทำด้วยความไม่จริงจัง แต่ถ้าเราจริงจังของเรานะ เป้าหมาย ทัศนคติอันนี้ มันจะทำให้เราเข้าถึงได้ ถ้าเข้าถึงได้ เพราะเราทำสักแต่ว่ากัน เราทำสักแต่ว่า

ศาสนานี้ วุฒิภาวะของคนมันไม่เท่ากัน ตั้งแต่เด็กจนเราแก่ชรา ความเห็นของเราตั้งแต่ตอนเด็กก็อย่างหนึ่ง ตอนเป็นผู้ใหญ่ทำงานก็อย่างหนึ่ง จนสภาพประสบการณ์ของชีวิตมันก็เป็นอย่างหนึ่ง อันนี้ชีวิตเราชีวิตหนึ่งนะ แต่จิตมันเวียนตายเวียนเกิดมา ในวัฏสงสารมันเวียนตายเวียนเกิดมา เห็นไหม สวรรค์เราจินตนาการได้เพราะเราเห็นภาพวาด เราเห็นต่างๆ เราจินตนาการได้ ในวัฏสงสารเราจินตนาการได้ เพราะอะไร? เพราะเราเคยไปมา เราเคยเห็นมา สิ่งที

เห็นมานี่จินตนาการได้ แต่นิพพานไม่มีใครจินตนาการได้ เพราะนิพพานไม่มีใครเคยเข้าถึง ไม่มีใครเคยรู้ได้ มันจินตนาการไม่ได้

ตรรกะ ปรัชญา เข้าถึงนิพพานไม่ได้ มันต้องเป็นสัจจะความจริง สัจจะความจริงด้วยอะไร? ด้วยมรรคญาณ ด้วยความเห็นที่ถูกต้อง ด้วยความทำศีล สมาธิ ปัญญา ด้วยมรรค ด้วยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรมเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นทฤษฎีนะ ศาสนธรรม แต่ทฤษฎีนี้ได้พิสูจน์มาแล้วจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในธรรมจักร เห็นไหม ทเวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ พอทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพกิเลสมันยึดเลย ยึดว่าถ้าทำสิ่งใดไปเป็นอรรถกถาตามโยค ถ้าความสุขสบาย ความสุขสบายนี้อรรถกถาตามโยค

คุณเด็กกะ เราเคยบิณฑบาตไป เด็กนี่มันแคยกมือไหว้ มันไปฟ้องแม่เขาบอกว่า โอ้โฮ แม่ นี่เห็นอ่อนนาคเลย แคยกมือไหว้ที่อรรถกถาตามโยคหรือยัง? แคยกมือไหว้ เด็กเล็กๆ เด็กที่มันพอรู้ ไร้เดียวสา แคยกมือไหว้ของเขา งานแคยกมือไหว้เขาบอกเป็นงานที่หนักมาก แต่เราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เห็นไหม การดำรงชีวิตของเรามันหนักหนาสาหัสสาครรจ์ขนาดไหน? แต่ถ้าคนเขามีเป้าหมายนะ คนเขาต้องการของเขาเนะ เขาทำของเขาได้ เขาจริงจังของเขา

นี่การประกอบสัมมาอาชีวะ เห็นไหม ถ้าคนจริงจังจะทำจริงจังมาก คนที่มีความเพียร มีความวิริยะอุตสาหะ คนที่ไม่มีความเพียรนะ แต่! แต่เขาว่าเขามีความเพียร เขามีความเพียรเพราะใจเขาอ่อนแอ ใจเขาอ่อนแอ พอเขาทำความเข้มแข็งของเขา เขามีความรู้สึกลึกของเขาใช่ไหม? เขาว่าเป็นความเข้มแข็งของเขา แต่ถ้าเราเป็นผู้ใหญ่ เราเคยผ่านความเข้มแข็งมา เราเคยมีความเพียรออกมา เราจะเห็นว่าสิ่งนั้นไม่ใช่ความเพียรเลย สิ่งนั้นเป็นความจับจด เห็นไหม

นี่วุฒิภาวะของใจมันมาจากไหนล่ะ? มันมาจากการทำบุญกุศล ด้วยความพึงธรรมชาติของเรา ด้วยการประพฤติปฏิบัติของเรา เรานั่งสมาธิ เรากาวนา เห็นไหม นี่การฝึกใจเลย การฝึกใจ การสละทาน การสละทานเราเสียสละออกไป ความเสียสละ เริ่มต้นคนที่หัดเสียสละใหม่ๆ มันต้องมีความหวงแหวนเป็นธรรมดา ความหวง ความแหวน ความคิด ความวิตกกังวลมันเป็นธรรมดา มันเสียสละได้ยาก แต่ถ้าคนทำบ่อยครั้งเข้าจนเห็นผลนะ เห็นผลคือเราเสียสละออกไปแล้วเราสบายใจหนึ่ง สิ่งที่เราทำออกไปนะบุญกุศลมันจะเสริมเราหนึ่ง

คนมีบุญมีกุศลนะ ทำสิ่งใดเวลาเกิดความผิดพลาด เกิดวิกฤติในชีวิตจะมีคนคอยดูแล มีคนช่วยเหลือนะ มีคนเมตตา ว่าอย่างนั้นเลยนะ มีคนเมตตา แต่ถ้าเราเป็นคนที่เราไม่เคยทำอะไรดีไวันะ พระเราชุดงค์ไปในปี นี้เวลาหลงป่า เวลาสิ่งต่างๆ จะมีพรานป่า มันจะไปเจอคนชักออกมา แต่คนชุดงค์ไปนะเคยไปเจอบริวารอยู่ในป่า เพราะพระหลงป่าจนตายไป เห็นใหม่ ไม่มีคนช่วยก็มีนะ

นี่บุญกุศลมันเป็นอย่างนี้ ถ้าบุญกุศลถึงคราววิกฤติจะมีคนช่วยเหลือเรา จะมีสิ่งต่างๆ ช่วยเรา แต่พอคิดอย่างนั้นปั๊บเราก็จะรอแต่คนช่วยเหลือ ใจ ความช่วยเหลือ เห็นใหม่ โคนันทวิศาล นี่ถ้าไปพูดกับเขาด้วยคำที่ไม่ไพเราะเขาก็ไม่สนใจเลย แต่คำที่พูดด้วยความไพเราะเขาจะช่วยลากไปการพนันขันต่อ เวลาเขาพนันกัน

นี่ก็เหมือนกัน เราต้องช่วยตัวเองก่อน ถ้าเราช่วยตัวเองก่อนนะ สิ่งที่เราช่วยตัวเอง นี่เทวดา อินทร์ พรหม ร้อนเลยนะ ยังต้องมาช่วยเหลือเรา ถ้าเราช่วยเหลือตัวเอง เรานั่งสมาธิภาวนาตลอดรุ่งมันทุกข์ยากขนาดไหน? แต่ขณะที่เรานั่งเราคิดว่าเราอยู่ในที่รโหฐาน อยู่ในที่กุฎิของเราจะไม่มีใครเห็นนะ มี มีคนคอยส่งเสริม มีคนคอยเกื้อหนุนอยู่ ถ้าเราทำจริงของเราะ ถ้าเป็นจริงเขาสาธุการนะ เขาสาธุการ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร เห็นใหม่ เทวดาส่งเป็นชั้นๆ ขึ้นไป นี่ธรรมจักรเคลื่อนแล้ว ธรรมจักรเคลื่อนแล้วเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้แสดงกิริยาของธรรมออกมาแล้ว กิริยาใจ

“ทเวเม ภิกขเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ”

มัชฌิมาปฏิปทา สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงมันมาจากไหน? มันมาจากใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ใหม? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมอยู่ที่โคนต้นโพธิ์ นี่ธรรมจักรมันเคลื่อนตั้งแต่นั้นแล้ว มันเคลื่อนในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นความจริงแล้ว แต่เวลาเทศน์ธรรมจักรขึ้นมา เทวดาถึงบอกนี่ธรรมจักรองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เคลื่อนจักรแล้ว อันนี้ย้อนกลับไม่ได้

มันย้อนกลับไม่ได้เพราะมันเป็นความจริง มันเป็นความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน แต่กิริยาที่ท่านแสดงออกมา แล้วเทวดาได้ยินได้ฟังมันมาทีหลัง เห็นใหม่

นี่สิ่งที่เกิดขึ้นมันเกิดขึ้นจากหัวใจนั่นก่อน อุดตา หิ อุดตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้ามันมี เป้าหมาย มันมีความเชื่อ มีความวิริยะอุตสาหะ มันจะทำถึงเป้าหมายได้ อธิษฐานบารมี เวลาองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอธิษฐานบารมีจะมาเป็นพระโพธิสัตว์ นี่ตั้งเป้าแล้วทำไป สิ่งที่ทำ ไป สะสมไปเรื่อยๆ สะสมไปเรื่อยๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราตั้งเป้า ตั้งเป้าว่าชีวิตนี้มันเกิดตายๆ มันทุกข์ แต่ถ้าเราจะพ้นทุกข์จากชาตินี้ ชาตินี้เพราะอะไร? ชาตินี้เพราะเจตนา เพราะความเชื่ออันนี้มันฝังใจ แต่ถ้าเราปฏิบัติไป ถ้ามันได้ผล อันนั้นถึงเป็นผลของเรา เพราะมันมีขณิมาปฏิบัติ มันสมควรกับมัน

แต่ถ้ามันเป็นอรรถกถาญาณุโยค คำว่าอรรถกถาญาณุโยค คนไม่เคยปฏิบัติจะไม่เข้าใจ ว่าอรรถกถาญาณุโยคเป็นอย่างไรหรือ อรรถกถาญาณุโยค เวลาจิตความเพียรมันแก่กล้าขึ้นมา แล้วมันมีความเห็นของมันไป มันไม่มัวขณิมาปฏิบัติ

นี่ต้องเข้มแข็งไว้ก่อน สิ่งที่เข้มแข็งไว้ก่อนนะ แต่ถ้าเอาความสะดวกสบายของเรามันเป็น ทางของกิเลสทั้งนั้นแหละ สิ่งที่เป็นความสะดวกสบาย อย่างนี้ว่าเป็นมัวขณิมาปฏิบัติ มัน มัวขณิมาปฏิบัติของกิเลสนะ ถ้าเป็นมัวขณิมาปฏิบัติของธรรม ของธรรม ธรรมมันอยู่ที่ไหน? ของธรรมเพราะอะไร? เพราะกิเลสมันฝังอยู่ที่ใจ

สิ่งที่กิเลสมันอ้างไง อ้างว่าหนานัก ร้อนนัก ทุกข์นัก อ้างไว้ก่อน เห็นไหม สิ่งที่อ้างไว้ ก่อน ใครเป็นคนอ้าง? พออ้างขึ้นมามันมัวขณิมาปฏิบัติพอดีเลย เพราะอะไร? เพราะกิเลสมันอ้าง กิเลสในหัวใจมันอ้างก่อน อ้างธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ไหม? แต่ถ้าเรา เข้มแข็งของเราละ มันจะเป็นมัวขณิมาปฏิบัติ เป็นหรือไม่เป็นนะ ถ้ามันสมควรของมัน มรรค สามีคี่มันเป็นสมุจเฉทปหานของมัน มันจะเป็นความจริงของมัน

หน้าที่ของเราสร้างเหตุ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เหตุของเราสร้างสติ สร้างสมาธิ สร้าง ปัญญา สร้างอย่างไร? สร้างโดยการฝึกฝน ฝึกฝนการสร้าง การทำขึ้นมา เพราะเราไม่ทำขึ้นมา เราไม่ฝึกของเราขึ้นมา สมาธิเป็นสมาธิ ปัญญาที่เราคิดกันอยู่นี้ สิ่งที่เป็นการกระทำ เห็นไหม นี่ คิดว่าเป็นอภิธรรม นามรูป ขุบหนอ พองหนอ หรือสิ่งใดก็แล้วแต่ ผลของมันคือสมณะหมด

ผลของมันเป็นสมณะเพราะอะไร? เพราะความคิดที่เราคิดกันอยู่นี้มันเป็น โลภียปัญญา มันคิดโดยกิเลสไง แต่บอกว่ามันจะเกิดญาณต่างๆ ญาณต่างๆ ญาณที่เกิดขึ้นมามันเป็นความรู้สึก

ของใจ มันเป็นความรู้สึก มันเป็นอาการของใจ มันไม่ใช่ญาณหรือ เพราะอะไร? วิชา วิจัย ปิติ สุข เอกกคตารมณ

ปิติ สุข นี้พอเวลาปิติ สุข จิตที่มันเกิดขึ้นมา คนไม่เคยเข้าถึงอัปนาสมาธิ สิ่งของมันก่อน จะเข้าอัปนา คือจิตที่มันเข้าไปถึงฐานของจิตจิต ถ้าเข้าไปถึงตรงนั้น สิ่งของมันจะเข้าไปนะมันจะ มีความรู้ความเห็นต่างๆ สิ่งที่เป็นความรู้ความเห็นต่างๆ เราบอกนี่เป็นญาณ ญาณหยั่งรู้ ญาณ ต่างๆ ญาณร้อยแปด

มันเป็นปิตินะ ปิติของคนก็ไม่เท่ากัน ปิติของบางคนจะลงลึกมาก ปิติของคนจะ กว้างขวางมาก บางคนนะรู้วาระจิตเลย คำว่า “ปิติ” จิตปิติมันมีมหาศาล เพราะอะไร? เพราะมัน เหมือนกำลังของคน คนนี้บางคนกำลังเข้มแข็งมาก บางคนกำลังพอประมาณ บางคนกำลังอ่อน กำลังอ่อนก็ยกของได้น้อย ยกของได้มาก ยกของได้ใหญ่ได้เล็กแตกต่างกัน จิตก็เหมือนกัน จิต ถ้ามันสงบเข้ามา มันมีความรู้ของมัน มันมีความเห็นของมัน ปิตินี้มันจะเกิด นี่แล้วเราก็ตอบเข้าใจ ว่าเป็นญาณ

มันจะเป็นญาณอะไร ญาณทัศนะต่างๆ มันไม่เกิดหรือ มันเกิดไม่ได้ เพราะอะไร? วิชา? เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ พอกรรมมันปล่อยเข้ามา สิ่งต่างๆ การกระทำทั้งหมด ผลของมัน เป็นสมณะทั้งหมด ผลของมันเป็นสมาธิ ผลของมันคือการปล่อยวาง การปล่อยวางนี่คือสมาธิใจ

แต่ถ้าการปล่อยวางที่มีสติขึ้นมา สติควบคุมมา มันจะเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมณะ แต่ถ้า มันไม่มีสติ มันไม่มีความเข้าใจมันเป็นมิจฉาสมาธิ มันเข้าใจว่าเป็นญาณ มันเข้าใจว่าเป็นความรู้ มันเข้าใจไปหมด เห็นไหม แล้วมันเป็นความรู้จริงๆ เพราะมันเกิดจากจิต มันเป็นอาการของจิต มันเกิดจากจิต อาการของจิตไปรู้เข้ามันก็ว่าเป็นความรู้ เป็นความรู้เทียบในธรรมะว่าเป็นญาณ หยั่งรู้ เป็นต่างๆ

มันไม่ใช่หรือ มันไม่ใช่ คำว่าไม่ใช่ไม่ต้องคนเคยเป็น คนเคยผ่าน คนเคยมีการกระทำเข้าไปแล้ว เพราะมันต้องผ่านความรู้แบบนี้เข้าไปมันถึงจะเป็นจิตจิต เป็นจิตจิตออกมาเพราะกิเลส มันอยู่ที่จิต พอออกมาวิปัสสนา วิปัสสนามันมีความต่าง ความต่างเพราะอะไร? ความต่าง เพราะว่าสิ่งที่เข้าไปถึงข้อมูลเดิม ข้อมูลคือกิเลสในหัวใจ แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมามันจะมา ทำลายตรงนี้ มันจะทำลายกิเลสในหัวใจ แต่ถ้ามันเป็นญาณหยั่งรู้ ที่ว่ามันเป็นสมณะมันเกิดจาก กิเลส เพราะถ้าจิตสงบขนาดไหน กิเลสมันซุกอยู่ได้ความสงบนั้น

กิเลสนี้มันฉลาดมากนะ ถ้าเรานี้ะประพฤติปฏิบัติ เราอยากต่อสู้กับกิเลสมันที่อยู่ในใจของเรา มันทำให้เราปฏิบัติยาก การกระทำของเราล้มลุกคลุกคลานตลอดเวลา แต่ถ้าเรามีกำลังขึ้นมา แล้วมันสงบขึ้นมาที่เราเห็นผล เรามีความต้องการ เราทำของเราเข้าไป กิเลสมันก็ซ่อนตัวอยู่ในความรู้สึกอันนั้น กิเลสมันซ่อนตัวอยู่ กิเลสมันหลบไปก่อน หลบสมาธิ หลบสติของเรา แล้วเราก็มั่นเป็นญาณๆ กิเลสมันบังเงา แต่ถ้าเป็นความจริงนะ มันจะเห็นแล้วมันสะท้อนหัวใจ มันสะท้อนหัวใจ สะท้อนกิเลสมาก พอสะท้อนกิเลสมากมันรู้ตัวแล้ว

ความรู้ตัวนี้เพราะอะไร? แล้วเราใช้ปัญญาเข้าไปมันจะหลบหลีก หลบหลีกตลอดเวลา ถ้าวันไหนนะ การกระทำของเราถ้าสมาธิดี ถ้าปัญญาดี กิเลสมันสงบตัวลง มันไม่ขาดหรือ แต่ถ้าเรารื้อค้น เราพยายามปฏิบัติของเรา เรารื้อค้นในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม เพราะกิเลสมันอาศัยสิ่งนี้ ถ้ากาย เวทนา จิต ธรรม มันโดนทำลายหมดแล้ว มันจะไปหลบอยู่ที่ไหน? กิเลสมันจะหลบไปอยู่ที่ไหน? ในเมื่อกิเลสมันอยู่บนหัวใจของสัตว์โลก แล้วเราทำลายกาย เวทนา จิต จิตนี้ทำลายทั้งหมด

นี่เวลาเรามีความรู้สึก เรามีญาณหยั่งรู้ต่างๆ เราจะถนอม ทุกคนจะทะนุถนอม เหมือนเรามีสมบัติของเรา เราจะทะนุถนอมสมบัติของเรา เราหวงเราแหม่มาก นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ ท่านพูด เห็นไหม เวลาจิตมันว่าง มันว่าง อู๋ จิตนี้ว่างหนอๆ นี่มันทะนุถนอมมัน แต่เวลาทำลายไปแล้วความว่างนั้นเป็นกองจี้ควาย กองจี้ควายกับทองคำมันต่างกันอย่างไร? แต่ถ้าเราไปเจอความว่างเราก็ไปทะนุถนอมมัน เราว่าเป็นญาณ ญาณหยั่งรู้ ญาณต่างๆ

มันเป็นเพราะคนไม่รู้ คนตาบอดกับคนตาบอดคุยกัน แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาแล้วนะ ท่านได้ทำลายแล้ว ใจความว่าง ใจญาณต่างๆ ท่านได้ทำลายมันหมด พอทำลายมันหมดเข้าไปมันเป็นกองจี้ควาย เห็นไหม ใจว่างๆ ว่างๆ นี่กองจี้ควายทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ ใจกองจี้ควายกลายเป็นขุมสมบัติ กลายเป็นความดี กลายเป็นญาณทัศนะ กลายเป็นญาณหยั่งรู้ กลายเป็นญาณ ๑๖ ญาณร้อยแปด

นี่ถ้าทัศนคติ ถ้ามีครูมีอาจารย์ บอกว่าถึงที่สุดแล้วว่ารรรค ผล นิพพานมี ถ้ามีรรรค ผล นิพพานมี เราต้องทำให้มันถูกต้อง ถูกต้องคือถูกต้องในการชำระกิเลส ไม่ใช่ถูกต้องทำปฏิบัติไปจำนวนกับกิเลส ไปจำนวนกับกิเลสนะ ไปการระกิเลส ไปยอมให้มันชี้หัวใจ ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ สิ่งนี้เป็นธรรมนะ โดยจิตได้สำนึกถ้าคนปฏิบัติอย่างนี้ทุกคนจะมีความล่งเลสงสัย มันจะมีความ

สงสัยในหัวใจ แต่ไม่มีใครบอกมันก็แบบว่าคร่อมตอไว้อย่างนั้นแหละ คร่อมกิเลสไว้อย่างนั้นแหละ แต่ถ้ามีคนบอก แล้วมีศรัทธาความเชื่อมั่นจะเริ่มหาทางออก แล้วจะมารื้อคั้นนะ

ถ้ารื้อคั้นสิ่งนี้ เห็นไหม นี่สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาบอกว่า สิ่งนี้มันละเอียดอ่อนมาก มันลึกลับซับซ้อนมาก จะสอนใครได้หนอ? จะสอนใครได้หนอ? เพราะอย่างไร เพราะสิ่งที่รู้จริง เราได้เห็นจริงๆ นี่แหละ แต่รู้โดยกิเลส แล้วครูบาอาจารย์เราท่านก็เคยผ่านการ โดนกิเลสหลอก แล้วท่านเคยผ่านวิกฤตอย่างนี้เข้าไป จนทำลายมันแล้ว ทำลายแล้ว ถึงรู้ว่าสิ่งที่มันหลอกก็คือมันหลอก สิ่งที่เป็นความจริงก็เป็นความจริง

นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติกฎปฏิบัติเข้าไปมันเป็นความหลอก ความหลอกเพราะอะไร? เพราะจิตได้สำนึกมันสงสัย มันสงสัย มันไม่รู้จริงหรือ แต่ถ้าเมื่อไหร่มันรู้จริง มันทำลายของมันจริงแล้วมันจะเป็นความจริงของมัน ความจริงของมัน เห็นไหม นี่มันถึงมีจริง มีจริงโดยการกระทำความจริง โดยครูบาอาจารย์ที่ผ่านขึ้นมาจริง ทศนคติถ้ามันมีเข้าถึงเป้าหมาย เรามีเป้าหมายของเรา เราทำของเรา

เราอย่าเชื่อ สิ่งใคร่รู้แล้วผ่าน รับรู้หมด บอกสิ่งที่เกิดขึ้นมากับใจจะไม่รู้ไม่ได้ มันมีอยู่ มันรู้ก็ต่อรู้ แต่รู้แล้ววางไว้ตามความเป็นจริง แล้วจิตนี้มันผ่านไปๆ มันผ่านไปมันจะละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ ละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ มันจะทิ้งของมันไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดนะ ความจริงแล้วมันทิ้งไม่ได้ ความจริงก็คือความจริง จิตชำระกิเลสแล้วก็คือมันชำระกิเลส มันก็เป็นสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์แท้ๆ อยู่กลางหัวใจ สิ่งนี้เป็นความจริงนะ

มันพิสูจน์ได้ มันทำได้ มันไม่มีความสงสัยเลย มันจะเห็นจริงชัดเจน ถ้าไม่เห็นจริงชัดเจนมันสงสัย ทั้งๆ ที่ธรรมนี้แหละมันจะปล่อยเข้ามา เดี่ยวมันก็เสื่อม เดี่ยวมันก็สงสัย ขณะที่รู้ของมันถึง มันงงหมดนะ แต่ถ้าเป็นความจริงไม่มิงงเลย มันสะอาดบริสุทธิ์เป็นความจริงของเรา นี่มรรค ผล นิพพาน มีจริง ใครทำจริงได้จริง ถ้าใครทำเล่น ใครทำสักแต่ว่า ใครทำที่ว้าเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็ได้เป็นพิธีกรรมเท่านั้นแหละ

สิ่งที่เป็นพิธีกรรมเป็นพิธีกรรมนะ สิ่งที่เป็นความจริงมันจะประจักษ์กับเรา เป็นสันติภูมิ โลกท่ามกลางหัวใจของสัตว์โลก เอวัง